

СТАНОВИЩЕ

от Георги Асенов Гиков преподавател в НХА

професор по шифър 05.08.04.

за придобиване образователна и научна степен „Доктор“

по професионално направление с шифър 08.02.

с кандидат Румен Атанасов Кожухаров

докторант към департамент „Изящни изкуства“ в НБУ

Научен ръководител: доцент Михаил Чомаков

Представения от кандидата материал, като дисертационен труд с тема „Изобразителното изкуство и предметно-материалната среда“, книжно тяло с обем 320 страници, от които увод – 7 стр., три глави – 180 стр., заключение, библиография – 16 стр. и три приложения с визуални материали, доказва задълбочена научно-изследователска и анализаторска работа, добре структурирана в логична последователност.

Избраната тема има научно-практически характер и е значима от гледна точка на теоретичното изследване, тъй като прави първо по рода си научно изследване в България, свързано с тясната взаимовръзка между изобразителното изкуство, приложното изкуство и дизайна. Представя нов поглед в разбирането на изкуството и използването му в проектиране на предметно-материалната среда.

В увода са представени и добре обосновани целите и задачите на дисертационния труд, методите и средствата за тяхното изпълнение. Това се установява и при подробния прочит на представените материали. Текстовата част е подкрепена сполучливо с добре подбрани цветни илюстрации.

Първа глава. Композиране на предметно-материалната среда, чрез основните средства на абстрактното и пространствено мислене и връзката им с изящното изкуство.

Проведения анализ на базата на задълбочени теоретични изследвания и познаване на модерното изкуство, позволява да бъдат намерени и изложени преките връзки между изобразителното изкуство и предметно-материалната среда. Разгледани са различните нива, на феномена пространствено и абстрактно мислене, чрез анализиране на образци от гледна точка на визуалното възприятие, художественият поглед и науката на визуалната семиотиката.

Пояснени са въздействията от натрупаните през хилядолетията познания за определени архетипни знаци и тяхното използване.

Доказано е влиянието на отличителните черти на четирите движения от модерното изкуство: кубизъм, футуризм, супрематизъм и конструктивизъм върху формообразуването на предметно-материалния свят. Направени са смели и задълбочени анализи на предмети от изящно естество, автомобилен дизайн, продуктов дизайн и визуалната комуникация.

Анализирани са основните композиционни разликите в обекти, от художествен и дизайнерски характер в Америка и Европа.

Компетентно е разгледана и анализирана, системата от знаци и символи, и разяснена разликата в съдържанието на двата термина. Направен е авторски анализ, доказващ, асоциативните връзки в проектирането на обекти от предметно-материалната среда с образци на изящното и приложното изкуства. Разгледана е закодираната информация заложена в елементите на предметната среда, независимо от времето.

Втора глава- Постигания на абстрактното изкуство от периода на модернизма и тяхното влияние в развитието на изкуството и дизайна днес.

В аспекта на докторската теза в представения труд, докторантът разглежда основните течения от периода на модернизма и тяхното влияние върху формообразуването на предметно-материалната среда. Анализира творчеството на различни автори от сферата на архитектурата, дизайна и скулптурата, вдъхновени от художници работели през периода на модерното изкуство. Представени са кратки анализи на изкуство от млади автори и актуалните течения в изобразителното изкуство, и тяхното моментно влияние в социалната сфера, с вероятно бъдещо по-ясно отражение в изграждането на предметно-материалната среда.

Идеите във втора глава са достатъчно убедително разработени, логично и хронологично подредени, като изследването в тази глава би спечелило, ако бяха включени по-голям брой анализирани автори и повече илюстративен материал.

Различните течения в модерното изкуство са подробно и задълбочено анализирани, на базата образците, творците и тяхната философска платформа, а така също и на авторското тълкуване на докторанта.

Като забележка- не е споменато едно от най-популярните течения-минимализъм.

Трета глава- Формообразуването в автомобилния дизайн, сигнални системи, композиране.

В трета глава е демонстриран, повишения интерес на докторанта към транспортните средства и по-конкретно към автомобилите,

Проследено е и в исторически аспект, създаването на самоходни транспортни средства, с парен, електрически и двигател с вътрешно горене. Проследено е и анализирано, развитието на визията, конструкцията и формоизграждането, в съответствие с предхождащите исторически периоди и до съвременността.

В тази глава, чрез препратки, виждаме и допълнително пояснение на направените проучвания и заключения в предишните две глави, което допринася за по-голяма яснота и добра защита на докторската теза.

Така структурираното в три глави изложение, приведените факти и анализ умело са обобщени в добре формулирани, изчерпателни и логично обосновани заключения и изводи, както в края на всяка глава, така и след отделните ѝ части. В заключението е изтъкнато все по-ускореното развитие на науката и техниката и тясната обвързаност на дизайна с тях, но от друга страна е засегнат и проблема с отрицателното явление комерсиален дизайн. Горее казаното говори за професионализъм, сериозно отношение и дълбоко навлизане в проблематиката на разглежданата тематика, от гледна точка на дизайнерските принципи.

Големият брой позовавания и цитати от различни източници и автори /преди всичко на чужд език/ и внушителната библиография, е доказателство за възможностите на Румен Кожухаров да открива, систематизира и да си служи с научна литература, касаеща избраната тема. За съжаление новаторските търсения на авторът стесняват твърде много литературните източници и се налага да прави по-обширни авторски анализи, но тематиката е толкова обширна, че отваря поле за изследване на други дисертационни трудове.

Представените публикации от автора, две на брой, са отпечатани в специализирани издания, и са пряко свързани с разгледаната и разработена проблематика на дисертационния труд.

След обстояния анализ на представения материал, констатацията е, че така формулираните от кандидата приноси напълно отговарят на качествата на дисертационния труд и докторската теза.

Като най-съществени приноси на дисертацията се очертават следните:

В изследването са използвани за анализ, систематизиране и изследване голям брой обекти с изящен, приложен и дизайнерски характер.

Текстовата част е написана на достъпен език без излишни чуждици и сложна терминология, като това прави труда разбираем за ученици, студенти и докторанти. Дисертационния труд е единствен по рода си, описващ разликите в проектирането на обектите от предметно-материалната среда в Америка и Европа.

Доказано е силното взаимно влияние между изобразителното изкуство и дизайна за предметно-материалната среда.

Направен е обстоен анализ с многобройни образци, който спомага за доказването на посочените различия.

Представения автореферат отразява коректно смисъла, структурата и съдържанието на дисертационния труд. В него са отбелязани приносите и докладите изнесени на научни конференции в НБУ и отпечатани в Сборник с научни публикации.

Тъй като имах контакт с Румен Кожухаров в НБУ, където водих няколко курса, към департамент „Дизайн”- програма „Интериорен дизайн”, ползвам се от правото да споделя някои лични впечатления. Като студент, той показва данни на много способен млад човек, с разнообразни интереси, акуратен, работлив и любознателен, което доведе неговите разработки до отлични резултати.

В заключение, като се позовавам на направения анализ и гореизложеното становище, за качествата и достойнствата на дисертационния труд, препоръчвам на уважаемото научно жури, на основание на ЗРАСРБ да гласува за присъждане на кандидата Румен Атанасов Кожухаров образователна и научна степен „Доктор“.

Проф.Георги Гиков

